

Enligt sändlista

Beslut över naturreservatet Sättmyrberget

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn: Sättmyrberget
Kommun: Ragunda
Län: Jämtland

Foto: Göran Eriksson

Sitecode i nätverket
Natura 2000: SE 0720393
Lägesbeskrivning: 10 km väster om Hammarstrand och cirka 2.5 km söder om Böle
Församling: Ragunda
Ekonomisk karta: 19G 0e
Naturgeografisk region: 30a Norrlands vågiga bergkulleterräng
Fastigheter: Del av Ragunda Böle 1:11
Markägare: Per och Anders Bergvall
Böle 4174, 840 70 Hammarstrand
Areal: 58 ha
Förvaltare: Länsstyrelsen

BESLUT	2
SYFTE	2
BAKGRUND (<i>beskrivning av naturreservatet</i>).....	3
MOTIVERING (<i>motiv för skydd och prioriterade bevarandevärden</i>).....	4
HOTBILD	5
NATURA 2000	5
KÄLLOR	5
SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING	5
ÄRENDETS BEREDNING	5
INSKRÄNKNINGAR OCH FÖRESKRIFTER	6
JAKT	7
FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE	7
HUR MAN ÖVERKLAGAR	8

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara Sättmyrberget som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Det aktuella området avgränsas med en röd heldragen linje på karta i bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara **Sättmyrberget**

Syfte

Syftet med naturreservatet Sättmyrberget är att bevara de värdefulla livsmiljöerna *västlig taiga och örtrik, näringsrik skog med gran av fennoskandisk typ* enligt EU:s naturtypsklassificering samt de typiska växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa livsmiljöer i gynnsamt tillstånd. Med detta avses att det finns och kommer att fortsätta finnas en tillräcklig stor livsmiljö i regionen för att arternas populationer skall bibehållas på lång sikt, speciellt med avseende på de enligt EU:s artdirektiv utpekade arterna järpe, spillkråka, tjäder samt tretåig hackspett.

Även andra för habitaterna förekommande typer och livsmiljöer som är lämpliga indikatorer på naturtypens bevarandestatus skall inom ramen för naturliga processer och successioner ha gynnsamt tillstånd. I de fall där naturliga processer av olika skäl upphört att påverka landskapet skall i vissa delar av området skötselåtgärder vidtas som återställer saknade strukturer. 21 rödlistade arter är funna i området. Merparten av de rödlistade arterna är knutna till död ved av gran men även till gammal grov asp. Strukturer som död ved men även gamla och döende träd skall därför kontinuerligt förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Förhindrandet av naturliga bränder i skogslandskapet har bidragit till att granens etablering ökat starkt på bekostnad av tall och asp. Detta har bidragit till att föryngringen av tall och asp under lång period varit mycket svag.

Syftet förutom att bevara den äldre lövrika granskogen är därför även att återskapa och på sikt förbättra kvaliteten för arternas livsmiljöer knutna till asp. Med detta avses att en tillfredsställande mängd ung och gammal asp kontinuerligt skall förekomma som kan utgöra lämpliga boträd för områdets hackspettar och efterkommande hålbbyggare.

Syftet harmonierar även med det nationella miljömålet ”Levande skogar” om en ökning av andelen äldre lövträd i skogslandskapet.

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten skall kunna bedrivas i hela reservatet.

Bakgrund

Beskrivning av naturreservatet

Området är beläget utmed Sättmyrbergets ostsluttning och består av en brandpräglad, olikåldrig och flerskiktad granskog i sen succession. Dominerande skogstyp är frisk blåbärsristyp /*Vaccinium myrtillus*. Berggrunden domineras av Ragundagranit och jordarter med företrädesvis sandig-moig morän men i näringsrikare delar bestående av moig morän. Höjdnivåerna i området sträcker sig mellan 300 meter över havet från lägsta punkt vid Sättmyran till områdets högsta punkt med 400 meter över havet i anslutning till Sättmyrbergets topp.

Området är ett av de objekt som bedömdes vid urskogsinventeringen 1980 och fick då högsta klassningen. Omfattande partier av de södra delarna som då avgränsades som skyddsvärda är idag borta. Dagens skogstillstånd präglas av en sen brandsuccession där granen /*Picea abies* nu tagit över men ett flertal grova tallöverståndare och grov asp /*Populus tremula* finns kvar som ett bevis på en tidigare annorlunda beståndsstruktur.

Inom området finns tre objekt klassade som nyckelbiotoper vilka under relativt lång tid varit undantagna från skogliga aktiviteter. Nyupptagna föryngringsytor finns i omedelbar närhet till dessa. Övriga delar av området verkar dock inte ha varit utsatt för någon systematisk avverkning och de spår som finns är spridda äldre grova avverkningsstubbar av tall. Förutom plockhuggning av grov tall vid

sekelskiftet skall det enligt uppgift ha skett ett torrvedsuttag på 20-talet, samt ett mindre uttag av lövträd i områdets norra del, under 40-talet (Isaksson, L. 1983. Urskogar och urskogsartade naturskogar i Jämtlands län 1983). Bitvis är granen rikligt draperad med hänglav och då vanligast med garnlav / *Alectoria sarmentosa*. Kolade stubbar och levande tall med brandljud visar att området härjats av flera bränder.

Död ved av gran förekommer i varierad frekvens och nedbrytningsgrad. Förekomsten av lågor och torrakor av tall är sparsam. Spritt i området finns även måttligt med liggande och stående död ved av asp.

Avvikelse från den annars normalt förekommande friska blåbärsristypen och en ökad näringsanrikning kan ses i de centrala och södra delarna av området. Här finns spridda förekomster av blåsippa men där förekommer även inslag av bergsslok / *Melica nutans*, skogsnäva / *Geranium sylvaticum*, harsyra / *Oxalis acetosella*, skogsviol / *Viola riviniana*, brudborste / *Cirsium helenioides*, liljekonvall / *Convallaria majalis*, grönyxne / *Coeloglossum viride*, kovaller / *Melampyrum sp.* och pyrolavväxter / *Pyrolaceae sp.* På grund av dessa tillväxtbetingelser finns i denna del frodvuxen och högvuxen gran med brösthöjdsdiametrar runt 65-70 cm.

Motivering

Motiv till skydd och prioriterade bevarandevärden

Senare tidens omfattande och rationella skogsbruk har bidragit till en reducering och fragmentering av viktiga livsmiljöer för skogens växt och djurliv. Skogen utmed Sättmyrberget har dock endast i begränsad omfattning påverkats av skogsbruk. Genom reservatsbildning och skydd av kvarvarande äldre skog möjliggörs därför ett bibehållande av en del av regionens biologiska mångfald.

Dagens naturvärden i reservatet är främst knutet till områdets höga beståndsåldrar, äldre och grovgrenig tall, mängden äldre asp samt i vissa delar riklig förekomst av död ved av gran och asp. Äldre grov tall och asp är en bristvara i många brukade skogar men här förekommer de relativt frekvent. Aspar som idag men även inom en snar framtid kommer att erbjuda nya lämpliga boplatser för hålbbyggare. Dessa aspar kommer förutom sin betydelse som boträd även i framtiden fungera som viktiga substrat framför allt för vedsvampar, mossor och insekter, och förutsättningarna för arter knutna till asp måste betraktas som de bästa tänkbara.

Sammantaget finns idag 21 rödlistade arter i området och av dessa är två starkt hotade, tre ur kategorin sårbara och resterande enligt kategorin missgynnade. Dessutom förekommer 30 olika arter fördelade på kategorierna mindre allmänna och signalarter. De starkt hotade arterna utgörs av urskogsparing *Antrodia infirma* och blekskaftad nållav *Chaenotheca cinerea*. En av de rödlistade arterna finns även förtecknat i EU:s artdirektiv. Det föreslagna naturreservatet har även ett stort zoologiskt värde genom den äldre skogens speciella livsmiljö för främst fågelfauna och vedlevande insekter.

I reservatet finns den prioriterade naturtypen *Västlig taiga* och *örtrik, näringsrik skog med gran av fennoskandisk typ* enligt EU:s habitatdirektiv och området är ett

bidrag till det europeiska nätverket "Natura 2000". Objektet omfattas därför av MB 7 Kap 28-29 §§ samt Förordnande om områdesskydd 16-20 §§. Länsstyrelsen har därmed ett ansvar enligt detta direktiv att säkerställa att gynnsamt tillstånd bibehålls eller återställs för utpekade livsmiljöer och arter. Området har stor betydelse för bevarandet av den biologiska mångfalden i regionen och Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets naturkvaliteter endast kan bevaras genom att det undantas från skogsbruk och andra arbetsföretag som kan påverka mark, flora och fauna.

Hotbild

Helt uppenbart är att frånvaron och förhindrandet av naturliga bränder gynnar fortsatt framgång för granen vilket kan komma att få framtida konsekvenser för naturvärden knutna till det löv som finns idag.

Granens fortsatta invandring med efterföljande vegetationsförändringar utgör svårigheter för asp att föryngra sig och är därför ett indirekt hot mot ett bibehållande av naturvärdena knutna till detta trädslag .

Natura 2000

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området.

- ◆ Västlig taiga (9010, prioriterad naturtyp)
- ◆ Örtrik, näringsrik skog med gran av fennoskandisk typ (9050)

Ingående arter enligt EU:s artdirektiv/annex 1:

A 104 *Bonasia bonasia* Järpe, **A 108** *Tetrao urogallus* Tjäder, **A 241** *Picoides tridactylus* Tretåig hackspett, **A 236** *Dryocopus martius* Spillkråka

Källor

- ◆ SKS nyckelbiotopsdatabas.
- ◆ Länsstyrelsen i Jämtlands län: Fältbesök / kompletterande inventering. 2000.
- ◆ Foto: Göran Eriksson

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt MB (SFS 1998:1252) fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 3).

Ärendets beredning

Området Sättmyrberget uppmärksammades genom Länsstyrelsens urskogsinventering under 1980-talet. Skogsvårdsstyrelsen pekade ut delar av området som nyckelbiotoper 1993. I början av 1980-talet avverkades delar av området och ytterligare avverkningar var tänkt att genomföras under år 2000. För att de sista resterna av den högt skyddsvärda skogen inte skulle försvinna genomförde Länsstyrelsen en kompletterande fältinventering under sommaren 2000. Detta utmynnade i ett reservatsförslag på 51 hektar samma år. Av arronderingsskäl införlivade Länsstyrelsen ytterligare en bit för markägaren svåråtkomlig skog i den sydvästra delen. Tidigare areal på 51 hektar utökades med 7 hektar. Värdering och förhandling påbörjades under år 2001. Området har

av Länsstyrelsen föreslagits att ingå i nätverket Natura 2000 (EU:s nätverk av skyddsvärda områden).

Inskränkningar och föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5,6 och 30 §§ MB att följande inskränkningar skall gälla i reservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att förfoga över mark- och vattenområden inom reservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. Uppföra byggnad.
2. Anlägga väg
3. Anlägga radiomast, luft- eller markledning
4. Bedriva täkt av berg, sten, grus eller torv
5. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa
6. Dika, dämna eller vidta vattenreglering
7. Fälla växande eller döda träd, ta bort eller upparbeta vindfällan/död ved eller utföra annan skogsvårdande åtgärd.
8. Plantera in för trakten främmande växt- eller djurarter
9. Framföra motordrivet fordon i terräng.
10. Upplåta området för militär verksamhet eller idrottstävling
11. Placera ut saltstenar i anslutning till källor

Ovan angivna inskränkningar under A skall inte utgöra hinder för reservatsförvaltaren att genomföra den skötsel som planerats enligt till beslutet hörande skötselplan.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

1. Sprida ut kalk på land eller vatten
2. Uppföra nya älgstommar. Befintliga älgstommar på hyggen skall avvecklas i samband med att skogen sluter sig.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. Utmärkning och information om reservatet
2. Anläggande av parkeringsplats, vandringsleder, eldplatser och vindskydd samt uppsättning av informationstavlor på platser som anges i fastställd skötselplan.
3. Undersökningar av markslag, växt- och djursamhällen samt specifikt utpekade arter enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan.
4. Skogliga åtgärder enligt skötselplan för att bibehålla eller utveckla områdets naturvärden

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. Elda, förutom på särskilt angivna platser
2. Fånga, störa eller skada däggdjur, fåglar, grod- och kräldjur, liksom att skada deras bo och lekplatser eller samla ägg
3. Klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m
4. Göra åverkan på mark, block eller växtlighet
5. Fälla levande eller stående döda träd samt upparbeta liggande död ved i syfte att elda
6. Plocka och samla in naturprodukter (t ex vedsvampar, lavar och mossor) med undantag för bär och matsvamp
7. Insamla evertebrater, t.ex. skalbaggar och landmollusker
8. Framföra motordrivet fordon i terräng inom hela området.
9. Snitsla spår, anordna orienteringskontroller eller anordna tävlingar
10. Anlägga skoterled

Punkt C2 utgör inget hinder för utövande av jakt. Punkt C8 utgör inte hinder för terrängtransport av fälld älg förutsatt att spårbildning ej sker. Detta förutsätter att fordon med lågt marktryck används och att lämpligt körstråk för uttransport väljs.

I samband med naturvetenskapliga undersökningar och uppföljning av bevarandestatusen enligt EU:s habitatdirektiv kan Länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att i näringssyfte organiserat utnyttja området.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar.

Enligt 27 § verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning över de föreskrifter som riktar sig mot allmänheten vid bland annat naturreservatsbildning. Länsstyrelsen finner att de aktuella föreskrifterna endast innebär en marginell begränsning för allmänheten.

Jakt

Jakträttsinnehavaren har att följa gällande lagar och bestämmelser rörande jakt samt övriga för naturreservatet gällande föreskrifter. För att upplysa allmänheten om pågående jakt skall anslag om detta sättas upp på reservatets informationstavla.

Föreskrifternas ikraftträdande

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap, 30 § MB träder ikraft tre veckor efter det att de utkommit från trycket i länets författningssamling.

Kungörelsedelgivning skall ske enligt 17 § delgivningslagen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet (bilaga 5).

I handläggningen av detta ärende har förutom undertecknade även kulturmiljöfunktionen, jurist Jon Paulsson, funktionschef Olof Ternström samt länsarkitekt Harry Westermark deltagit.

Maggi Mikaelsson

Göran Eriksson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Skötselplankarta
5. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Naturvård

Sändlista

Statens Naturvårdsverk, 106 48 Stockholm (3 ex)
Ragunda kommun, Centralgatan 15, 840 70 Hammarstrand
Lantmäterimyndigheten Jämtlands län, Fastighetsregistret
Lantmäterimyndigheten Jämtlands län, Östersundskontoret
Skogsvårdsstyrelsen, Mellannorrland, Skedom, 881 92 Sollefteå
Skogsvårdsstyrelsen, Skalgränd 1B, 840 70 Hammarstrand
Boverket, Box 534, 371 23 Kalskrona
Vägverket, Region Mitt, Box 186, 871 24 Härnösand
Jämtland-Härjedalens naturvårdsförbund, Box 595, 831 27 Östersund
Östersundsposten, Box 124, 83 122 Östersund
Länstidningen, 831 89 Östersund
Länskungörelserna
Plan
Naturvård (5 ex.)